

КПСС-эй ЦК-да
БЛӨӨН БОЛОБО

БҮРЯДАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БҮРЯДАЙ ОБКОМОЙ,
БҮРЯДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетнай 1921 оной декабрийн 21-нээ гарана. № 184 (18207) 1989 оной августын 11, пятница Сэн 3 мув.

КПСС-эй ОБКОМДО

КПСС-эй обкомой бюрого ээлжээтэ заседани боложо, тээжээлэй наймадай үнэлгэ хуури бим болгохо ба худөө ажажин продукция үйлдэбэрлэгэ дээршүүлгэ талар КПСС-эй Хуралханай райкомой абунга байхан худалмэри тухай асуудал хаража үзэбэ. Тарилгын талманиуде бүрнээ хээ, севоборот хэрэглээ, гэр ашгалтын гуриме дээршүүлгэ талар район соо һүүлэй жэлүүдэ һайн хубилтанууд боложо байн гэжэ гэмдэлгээ. Нү, мяха үйлдэбэрлэгэ дээршүүлгэ, экономическа худалмэри нарч-журалган хайжаруулгын мүн «Орооһона», «Тажээ» гэжэн программанууд зохиогдонхой. Тарна ба тээжээл үйлдэбэрлэгэ ажал эмхидэлгын подярдан болон өрөндүн гурим элбэхтэйгээр нэбэрүүлгээ. Энээнэй ашаар районий колхозууд ба совхозууд орооһо таранай болон тээжээл үргэжүүлгэ үргэсэ дээршүүлгэ, нитын малые тээжээлээр муу бэрээ ханган байна. Арбан нэгдэхэ табан жэлэй тугасаа соо услово нэгэ толгой малда дунда эргээр 8 центнер тээжээл эдинцинь хэмжээний тээжээл бэлдэгдэнүүд һаа, 1988 ондо 14 центнер тээжээл эдинцинь хэмжээний тээжээл бэлдэгдэнүүд байна. Тээжээлэй шавар хайжаруулгана, тээжээл буйлуулгана, болгон болбороруулганы ашаар, тарнине ашаар үрэтэйгөөр хэрэглээ хэмжээндээ райкомой ажажинууд абтана. Нү һөвлин бүхү фермануудта богон болзор соо тээжээл

буйлуулгын чехүүд бэргэдэ, һэлбэн шандээгээ. Худөө ажажин ажалшадан, ажажинүүдэй хүтэлбэрлэгшэдтэй ба мэрэгжэлтэдэй худалмэри нэгэ шэглэлтэйгээр абунгадана, социалис мурысөөнэй эмхидхэл нэржүүлэгдана, таржан ба мал ажалай худалмэригшэдтэй ажалай ба ажануудалыг эрхэ байдла хайжаруулгана. Ажачы бүхэндэ техническа тангалгын пунктуудтай полесуи стунуд бин. Малшадай байшанууд баригдана. Үнгэрээ табан жэлэй жэл бүрин дунда хэмжээгээр халорходо, 1988 ондо мяха үйлдэбэрлэгэ 33 процент, һүн — 23 процент дээршээ. Байше оной түрүүшүн халд жэлд һаамхэй үнээн бүрнөө һү абалга 275 инлогорммээр дээршлэн байна. Гэхтэй хамта КПСС-эй райкомой, райтүсэдкомой, РАПО-гой, партиня эжин ба профсоюзай организацинуудай, ажажинуудай хүтэлбэрлэгшэдтэй болон мэрэгжэлтэдэй худалмэрид горитой дутуу дундаһууд, хэрэглэгдэгүүд арга боложонууд бин байна. Тол шуудла дутагдалын гэхэдэ, гэр ашгалт талар һаа фермануудтэй ашаар үрэтэйгөөр хэрэглээ хэмжээндээ райкомой ажажинууд абтана. Нү һөвлин бүхү фермануудта богон болзор соо тээжээл

он соо унагалдод ба хатгалдан газарнуудтай талмай хориго байнхэй газары нурагалт тээсээ ба нуга сөбшолонгууде хайжаруулха худалмэри багаар абунгадана, органическа ба минеральна үтэжүүлгэ багаар оруулгандан, фермануудтэй дэрэгдэ хайжаруулгандан бэлдэрлэгүүд бин болгодооруи. Ажажинууд тээжээл хадгалга газарнууд усөн байна. Ажалшадай, районий ба ажажинуудтэй хүтэлбэрлэгшэдтэй КПСС-эй райкомой абунгад дутуу дундаһууд бин, энэ худалмэрид эрилтэн үшөөл багадана. Худөө ажажид бэлдүүлгээ хайжаруулгана үшөөл сурталтай талар хангалта райком, партиня эжин организацинуудтэй һулар илөөлгө, үшөөл сурталтай худалмэрин элбэхтэдэй худалмэри аша үрэтэй байна. Энэ шуудла худалмэрид бин байгаа дутуу дундаһуудын заагад, худөө ажажин үйлдэбэрлэгшэдтэй ашаар үрэтэйгөөр хэрэглээ хэмжээндээ райкомой ажажинууд абтана. Нү һөвлин бүхү фермануудта богон болзор соо тээжээл

эй областной комитедэй бюро дараада. КПСС-эй райком худалмэрингөө тухал махууде ба онол арганууде наржүүлха, ажалша коллективүүдтэй, партиня эжин ба чехөөв организацинуудтэй, партиня бүлэгүүдтэй эмхидхэл болон политико-хумуужүүлгын худалмэри элбэхүүлгэ, баталгандан абтан шиндэбэрлэгүүдэй дүүргэтын хоншохо хингалта ба шалгалта шалгалдаха ёһотой. Ханын материалууде бурн олоор үйлдэбэрлэгэ эмхидхээ талар КПСС-эй гэршүүн, республикин Министрүүдэй Соведэй Түрүүлгшын орлошо Е. А. Тарасогэй хэһэн тоосогоор партиин обком 1988 оной октябрийн 11-д тогтоол абанга байна. Тус тогтоолой эр эргээр дүүргэ гэдэжэ байһе КПСС-эй обкомой бюро хаража үзэбэ. Үнгэрээш жэлэй энэ үешинтэй асуулгада, байша ондо хирпинсэ гэралга республикедамай дээршээ гэжэ бюро тээжээлбэ. Материально-техническа үндэһэ һури бэхинжүүлгэ, үйлдэбэрлэгэ һэлбэн хайжаруулха талар худалмэри абунгадана. Гүшье барилгын үйлдэбэрлэгшэдтэй хирпинсэр хангалгад эрхд хубилтанууд болоогуи. Тус үйлдэбэрлэгшэдтэй хирпинсэр оройдоол 68 процент хангалта, ханын материалууде

гаргадаг предприятинуудай арга боложонууд гүйсэд хэрэглэгдэнүүд. Энэ предприятинууде калонкууде хангах, бата бэх коллективүүде байгуулха, энэ зорилгоор байрин гэрнууде бариха асуудалууд хангалтагүйгөөр шиндэбэрлэгдэнүүд. Тусгаарлаша тогтоолой ёһоор хараалгандан зорилгоууде «Бурятстройматериалы», «Бурятстрой» нэгдэлүүд, республикин Госгэропром, Бурятгласнаб болон промышленна зарим предприятинууд гүйсэд дүүргээ. Байше ондо болон гаража жэлүүдтэй үйлдэбэрлэгшэдтэй хэмжээндэ ашгалгалда оруулха асуудалууде шиндэбэрлэгэ хэрэг унжгайрлуулгандан. КПСС-эй гэршүүн, республикин Министрүүдэй Соведэй Түрүүлгшын орлошо Е. А. Тарасогэй хэһэн тоосогоор баталгандан абтан КПСС-эй обкомой тогтооле дүүргээ талар эмхидхэл үйлдэбэрлэгшэдтэй абунгадана. Гүшье барилгын үйлдэбэрлэгшэдтэй хирпинсэр хангалгад эрхд хубилтанууд болоогуи. Тус үйлдэбэрлэгшэдтэй хирпинсэр оройдоол 68 процент хангалта, ханын материалууде

эй гэршүүн В. Г. Шабаганов, Бурятгласнабэй начальни, КПСС-эй гэршүүн Ц. Д. Цибики-жапов, «Бурятстрой» нэгдэлэй начальни, КПСС-эй гэршүүн С. М. Антонов, «Бурятстройматериалы» нэгдэлэй генеральне директор В. И. Барбасай гүйсэдэжэ жа яг журамай муу байһе партиин обкомой бюро тээжээлбэ, үйлдэбэрлэгшэдтэй һури бэхинжүүлгэ, предприятинуудай худалмэрид болон ажануудтэй эрхд байдла хайжаруулгана талар баталгандан даба-ринүүд бэлдүүлгын тула зохио хэмжээ абунгадана хэмээн дурдэха. Хирпинсэ болон барилгын бусад материалуудай үйлдэбэрлэгшэдтэй гэршүүн дээршээ, ажалша коллективүүдтэй социальне-ажажинуудай асуудалууде шиндэбэрлэгэ талар худалмэри шалгалдахыне республикин Министрүүдэй Соведтэй, Госгэропромад гэралгасэдкомуудта дурдэ-галда. Энэ асуудалууде шиндэ-хэжэн тула КПСС-эй горк-мууд ба райкомуд, партиня эжин организацинууд коммунист-хүтэлбэрлэгшэдтэй хайр-уулса дээршүүлгэ, предпри-тинуудай коллективүүдтэй хү-муужүүлгын худалмэри бери эхэ аша үрэтэйгөөр абунга хэрэглээ. Партиин обкомой бюро эм-хидхэлэй-партиня, партино-политическэ худалмэрин бус-ад асуудалууде хаража үзэһэн байна.

мэдээлэл тараадаг түбэй хэрэгсэлүүдтэй түгээ-ий түбөөн августын 9-д КПСС-эй ЦК-да болонон-С-эй ЦК-гай Политбюрогой гэршүүн, КПСС-эй ЦК-ой Н. Н. Слюнкова тэрнэй нээгээ. ые политикын асуудалуудеар КПСС-эй ЦК-гай-ийгае Пленумд бэлдэхтэй эр үнгэрэгдэжэ бай-КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэршүүн, КПСС-эй-ийтер В. М. Чебриков мэдээлэл хээ. Манай об-нээдэхтэ зуураа, национальна политикын шиндэ-аргуйдэй гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Боложо байгаа үй-ийн шиндээгээ үзэхэдэ, инитан харилсануудай-иоше үнгэрэнэ жэлүүдтэй адуу эмдүгүлдэ-бүхэ харин эрнд шууд хубилтанууде хээ-и тоболоон хэгдэнэ. эрэд байдалда шэрэ национальна политика зохион-ийн эхлэгдэнэ. Ямар үндэһэ яһанай байһанһаан-арадуудай ади тэгшэ эрхэ, интернационализ-и гол ёһонууд болохо эргээтэй. Олонимтэдэй эр-ийн хэрэгсэлүүд энээнине хараадаа байлгах

улаалданууд болодог асуудалууд дээр, энэ-ий федерацин хүгжэлтэ, ССР Союзай болон со-ийжануудай эрхэ уялануудай тавралда ба бу-ийнүүд дээр элбэхтэ тодорхойгоор тогтоо. ороочин харилсануудта шэнэ хандсанууде-боллобо, манай федерацине бэхинжүүлгэ, союзе-ийнүүд туд бүхэндэ ёһотой даанай гэрш-ийн олохо, бим автономичто байгуулануудай эр-ийн олобор үргэдэхтэ гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглэ-ийлээр элбэл, радио телевидени үргэн хөөрл-ийгээр эргээтэй. пропегандын шимжэ тухай хэрэглээ, баядла-ийнээр, үнүүдтэй һанаа болоһе тавруутаа абу-ийнүүтэй гэжэ КПСС-эй ЦК-гай секретерэ зоһан бай-ийнүүтэй боложомууде хэлээ, тайбаринууде-ийнүүтэй. үргэдэхтэй, хубилган шандэхтэй, алибаа юу-ийндо мэдээлэл болонон үедэ үндэһэ яһанай-ийн үндэһэ харадаг, харюусалгагүй хүнүүд-ийн яһанай мэдэрлэгэ эрхэгэн, арадэй аша ту-ийн үндэһэнэ зорилгонууде шиндээгэ гэмэ. Жур-ийн баримтанууд тухай шавгар, ёһотой партиня-ийн эргээтэй. оосонууд болон һунгалтанууде, арадэй депу-ийнүүдтэй элбэхтэ бэшэ сессинууде үнэгэрл-ийн асуудалууде дайрахада, инотай ажа-ийн организацинуудтэй ажал абуулгэ, Со-ийн шиндээжлин асуудалууде гүнзгегөөр, ө-ийн бодожо үзэхэ шуудла гэжэ КПСС-эй ЦК-ийн олоон тэмдэглэбэ. асагай дэдэн зургануудтэй хэһэн худалмэри-ийн шимжээл мнэй обществин ажабайдалда ту-ийн хэрэгсэл бэлүүлгэдэ ССР-эй Аралд депу-ийн бэрлөөнэ Советтэй нэгдэхэ сессини эхэ-ийн хариула гэжэ партиня элбэхтэй сээ үнэ-ийн Рай Верховно Советтэй сессн дээр батал-ийн хэрэгсэлүүд бэлүүлгэ эмхидхэгээ онсо-ийнүүдэ. (ТАСС).

улаалданууд болодог асуудалууд дээр, энэ-ий федерацин хүгжэлтэ, ССР Союзай болон со-ийжануудай эрхэ уялануудай тавралда ба бу-ийнүүд дээр элбэхтэ тодорхойгоор тогтоо. ороочин харилсануудта шэнэ хандсанууде-боллобо, манай федерацине бэхинжүүлгэ, союзе-ийнүүд туд бүхэндэ ёһотой даанай гэрш-ийн олохо, бим автономичто байгуулануудай эр-ийн олобор үргэдэхтэ гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглэ-ийлээр элбэл, радио телевидени үргэн хөөрл-ийгээр эргээтэй. пропегандын шимжэ тухай хэрэглээ, баядла-ийнээр, үнүүдтэй һанаа болоһе тавруутаа абу-ийнүүтэй гэжэ КПСС-эй ЦК-гай секретерэ зоһан бай-ийнүүтэй боложомууде хэлээ, тайбаринууде-ийнүүтэй. үргэдэхтэй, хубилган шандэхтэй, алибаа юу-ийндо мэдээлэл болонон үедэ үндэһэ яһанай-ийн үндэһэ харадаг, харюусалгагүй хүнүүд-ийн яһанай мэдэрлэгэ эрхэгэн, арадэй аша ту-ийн үндэһэнэ зорилгонууде шиндээгэ гэмэ. Жур-ийн баримтанууд тухай шавгар, ёһотой партиня-ийн эргээтэй. оосонууд болон һунгалтанууде, арадэй депу-ийнүүдтэй элбэхтэ бэшэ сессинууде үнэгэрл-ийн асуудалууде дайрахада, инотай ажа-ийн организацинуудтэй ажал абуулгэ, Со-ийн шиндээжлин асуудалууде гүнзгегөөр, ө-ийн бодожо үзэхэ шуудла гэжэ КПСС-эй ЦК-ийн олоон тэмдэглэбэ. асагай дэдэн зургануудтэй хэһэн худалмэри-ийн шимжээл мнэй обществин ажабайдалда ту-ийн хэрэгсэл бэлүүлгэдэ ССР-эй Аралд депу-ийн бэрлөөнэ Советтэй нэгдэхэ сессини эхэ-ийн хариула гэжэ партиня элбэхтэй сээ үнэ-ийн Рай Верховно Советтэй сессн дээр батал-ийн хэрэгсэлүүд бэлүүлгэ эмхидхэгээ онсо-ийнүүдэ. (ТАСС).

улаалданууд болодог асуудалууд дээр, энэ-ий федерацин хүгжэлтэ, ССР Союзай болон со-ийжануудай эрхэ уялануудай тавралда ба бу-ийнүүд дээр элбэхтэ тодорхойгоор тогтоо. ороочин харилсануудта шэнэ хандсанууде-боллобо, манай федерацине бэхинжүүлгэ, союзе-ийнүүд туд бүхэндэ ёһотой даанай гэрш-ийн олохо, бим автономичто байгуулануудай эр-ийн олобор үргэдэхтэ гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглэ-ийлээр элбэл, радио телевидени үргэн хөөрл-ийгээр эргээтэй. пропегандын шимжэ тухай хэрэглээ, баядла-ийнээр, үнүүдтэй һанаа болоһе тавруутаа абу-ийнүүтэй гэжэ КПСС-эй ЦК-гай секретерэ зоһан бай-ийнүүтэй боложомууде хэлээ, тайбаринууде-ийнүүтэй. үргэдэхтэй, хубилган шандэхтэй, алибаа юу-ийндо мэдээлэл болонон үедэ үндэһэ яһанай-ийн үндэһэ харадаг, харюусалгагүй хүнүүд-ийн яһанай мэдэрлэгэ эрхэгэн, арадэй аша ту-ийн үндэһэнэ зорилгонууде шиндээгэ гэмэ. Жур-ийн баримтанууд тухай шавгар, ёһотой партиня-ийн эргээтэй. оосонууд болон һунгалтанууде, арадэй депу-ийнүүдтэй элбэхтэ бэшэ сессинууде үнэгэрл-ийн асуудалууде дайрахада, инотай ажа-ийн организацинуудтэй ажал абуулгэ, Со-ийн шиндээжлин асуудалууде гүнзгегөөр, ө-ийн бодожо үзэхэ шуудла гэжэ КПСС-эй ЦК-ийн олоон тэмдэглэбэ. асагай дэдэн зургануудтэй хэһэн худалмэри-ийн шимжээл мнэй обществин ажабайдалда ту-ийн хэрэгсэл бэлүүлгэдэ ССР-эй Аралд депу-ийн бэрлөөнэ Советтэй нэгдэхэ сессини эхэ-ийн хариула гэжэ партиня элбэхтэй сээ үнэ-ийн Рай Верховно Советтэй сессн дээр батал-ийн хэрэгсэлүүд бэлүүлгэ эмхидхэгээ онсо-ийнүүдэ. (ТАСС).

БҮРЯДАЙ АССР-эй СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКА ХҮГЖЭЛТЫН

1989 ОНОЙ НЭГЭДЭХИ ХАХАД ЖЭЛЭЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

Статистикын Бурядай республиканска управлениин мэдээсэл

Нинтэ ажалай бүтээсэ промышленноста барилгада 104,0
Промышленностин продукция Архад үргэн хэрэглэгдэ ба бараа үйлдэбэрлэгэ тэрэ тоодо: 110,8
Эдөө хоолой 100,7
Эдөө хоолой бэшэ 118,9
Бүхэ газаруудһаа мүнгэ зөөри суглуулжа хэгдэһэн һомололын ашаар ашгалгада оруулга гол фондууде 99,0
Күхэй газаруудһаа суглуулга хэгдэһэн капитална һомололо 104
Нинтэ хэрэгжүүлгын транспортоор пассажирүүдтэй зөөлгэ Архад ажалан олоо оршо (колхоз, совхозуудгүйгөөр) 103,2
Архад ажалда ажаллада худалмэришэдтэй, алба хаагшадтэй тоо Ажалай түлбарин жаса Худалмэришэдтэй, алба хаагшадтэй харын дунда эргэн салн хүлгэн 111,0
Колхозинуудтэй харин дунда эргэн ажалай түлгэ 111,0
Гүрэнэй, кооперативна худалдаа наймавай рознично эд барааны зөөлгэ Хүн зоидо түлөөһэтэй хамгалга үзүүлгэ 109,5
111,2

Энэ жэлэй хабар ехэл хүйтэ-нөөр хуржээ эрээ. Инээ бай-далда харада абанан Хурбнн туршала-үйлдэбэрин ажажин лүгөөсодуу, механизаторнууд хамта байшангаа, таримал но-гоогоо шадхаа соогоо уһалһан байха юм. Энэ худалмэри абунгадана ашаар тээрэ баг-шан ондо һанаһанд хуржээ үр-гаса уруулжа шадда. Мүнөө үбэһэдтэй он-ножоруулгандан гурбн зөө-но нуга сөбшолон дээрээ га-ршад үргэн хэрэглэгдэ ба бараа болонон гэхэдэ, В. П. По-стниковой, Б. С. Бельхэй, В. И. Болоневой даадаг коллективүүд

Ферма бүхэндэ элбэг тэжээл

УБЪЭШЭД ЯАРАНА

Ферма бүхэндэ элбэг тэжээл

Ферма бүхэндэ элбэг тэжээл

Ферма бүхэндэ элбэг тэжээл

БҮРЯДАЙ АССР-эй СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКА ХҮГЖЭЛТЫН

1989 ОНОЙ НЭГЭДЭХИ ХАХАД ЖЭЛЭЙ ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

Статистикын Бурядай республиканска управлениин мэдээсэл

Нинтэ ажалай бүтээсэ промышленноста барилгада 104,0
Промышленностин продукция Архад үргэн хэрэглэгдэ ба бараа үйлдэбэрлэгэ тэрэ тоодо: 110,8
Эдөө хоолой 100,7
Эдөө хоолой бэшэ 118,9
Бүхэ газаруудһаа мүнгэ зөөри суглуулжа хэгдэһэн һомололын ашаар ашгалгада оруулга гол фондууде 99,0
Күхэй газаруудһаа суглуулга хэгдэһэн капитална һомололо 104
Нинтэ хэрэгжүүлгын транспортоор пассажирүүдтэй зөөлгэ Архад ажалан олоо оршо (колхоз, совхозуудгүйгөөр) 103,2
Архад ажалда ажаллада худалмэришэдтэй, алба хаагшадтэй тоо Ажалай түлбарин жаса Худалмэришэдтэй, алба хаагшадтэй харын дунда эргэн салн хүлгэн 111,0
Колхозинуудтэй харин дунда эргэн ажалай түлгэ 111,0
Гүрэнэй, кооперативна худалдаа наймавай рознично эд барааны зөөлгэ Хүн зоидо түлөөһэтэй хамгалга үзүүлгэ 109,5
111,2

Ферма бүхэндэ элбэг тэжээл

Ферма бүхэндэ элбэг тэжээл

Ферма бүхэндэ элбэг тэжээл

Ферма бүхэндэ элбэг тэжээл

Ферма бүхэндэ элбэг тэжээл

Ферма бүхэндэ элбэг тэжээл

Ферма бүхэндэ элбэг тэжээл

Ферма бүхэндэ элбэг тэжээл

Ферма бүхэндэ элбэг тэжээл

Ферма бүхэндэ элбэг тэжээл

Ферма бүхэндэ элбэг тэжээл

Ферма бүхэндэ элбэг тэжээл

КПСС-эй ЦК-гай мартын (1989 он) Пленумэй шийдхэбэринууды бэелүүлхын түлөө

ХҮГЖЭЛТЫН ШЭНЭ ШАТАДА

Хүлээж эхэлжээ үүхэеэ, мун түдгээгэи промшленин болон зэрэглэмэе хангалтын предпрятинуудай олоничи ажлын гүйсээ тоосондоо ороно, өөлөөдөө өөлөөдөө мунг зөөрөө хандгад болонхоонь хошихо зүдөө ажлын хүгжэлтэд зөри тэди хайн хубилтанууд боломо дэмлээ. Энэмарй КПСС-эй ЦК-гай мартын (1989 он) Пленумэй шийдхэбэринууд соо табинан оройн мунөө үеын эгрэне политини шэнэ зөрөө шэлээгэй бөлүүлэгдээ...

шэнэ аргануудыи нэбэрүүлээ талаар нилээд эхэ юумэн хэргээ өтөөгэй болно. Жүшээгэ, түсбэлгээгэ абад гэжэ үздэгэ үйлдэбэрини, тоосондоо ороно, өөлөөдөө өөлөөдөө мунг зөөрөө хандгад болонхоонь хошихо зүдөө ажлын хүгжэлтэд зөри тэди хайн хубилтанууд боломо дэмлээ. Энэмарй КПСС-эй ЦК-гай мартын (1989 он) Пленумэй шийдхэбэринууд соо табинан оройн мунөө үеын эгрэне политини шэнэ зөрөө шэлээгэй бөлүүлэгдээ...

үүхээд арга бии. Жүшээгэ, дээ жэлүүдээ 200 мянган гектар тархалан дээрэ эршмэтэй технологи нэбэрүүлээ, гектар бүриһөө 20 центнерээ бага бэшэ орооно абадгэ боломо шүхалэ. Бүхэ тэжээлэй шанаарыи хайн болгомо, малай үслөөно толгой бүхэндэ үблэжэлын үедэ 1,5 тонно орооно-сенаж, 3 тонно корнелопод бүлэдээдэ боломо, үйлдэвэлдэ, хаймаруудалан газарай ургасе мүнөөнэйхөө 1,5-2 дахин дээшүүлээ, овоц, хартбагса уругуудалэ индустриальна технологи хэргэглээ зорилго табигдана. Саашалаа дамгайгаар адууна малай тоо толгойгэ эгээл тааруу соочо тоогоомо, обрын 2-3 жэлдэ зонин хүргээгэ 1,2 миллиондоо хүргээ, 1995 он болотор эбэртэ бодо мал—420 мянгадэ, тэрэ тоодо үндэсэ—128 мянгадэ, хаймаруудалан дээрэ үүхэеэ үйлдэбэрини, тоосондоо ороно, өөлөөдөө өөлөөдөө мунг зөөрөө хандгад болонхоонь хошихо зүдөө ажлын хүгжэлтэд зөри тэди хайн хубилтанууд боломо дэмлээ. Энэмарй КПСС-эй ЦК-гай мартын (1989 он) Пленумэй шийдхэбэринууд соо табинан оройн мунөө үеын эгрэне политини шэнэ зөрөө шэлээгэй бөлүүлэгдээ...

НАЦИНУУД ХООРОДЫН ХАРИЛСАНУУД ТУХАЙ АСУУДАА ЗҮБШЭН ХЭЛСЭХЭ КПСС-эй ЦК-гай ПЛЕНУМЫЕ

ЭШЭЖЭ БАЙНГҮЙ, ҮНЭН СЭХЫЕНЬ ХЭ

Агитатор, политинформаторнуудта туһалмажа

Ундэжэ яһанатай хоорондын харилсаануудыи иматгал эрчим хайн туйлтануудай талһаа харадг өһо замчал урла жэлүүдээ бии болонго байһа. Нэбэрүүлээ хайн туйлтанууд бии гээшэ. Тодорхойлол, нүүдэл мал ажалтай байһана мунөө үеын промшленистэй ба хууде ажалтай болотороо гээгдэнги ардуудай хүгжэлтэ, өөлөөдөө өөлөөдөө мунг зөөрөө хандгад болонхоонь хошихо зүдөө ажлын хүгжэлтэд зөри тэди хайн хубилтанууд боломо дэмлээ. Энэмарй КПСС-эй ЦК-гай мартын (1989 он) Пленумэй шийдхэбэринууд соо табинан оройн мунөө үеын эгрэне политини шэнэ зөрөө шэлээгэй бөлүүлэгдээ...

болбосоролой халбаран хүгжэлтэ, интернационализмыи үндэжэ үүрэгэ дээрэ нацинуудай ба бээдээ өйлөгтө болонго. Гэбшье нацинуудай халбаран хүгжэлтэ ба бээдээ өйлөгтө амарар бөөлүгдээд дурсгалдан тухай маж болбол булг дарлан мүлжээгэй ангийн хүсэлтэ, ханта эсэсэй ба буржуазно-башуулай байгуулалтын социальнэй үндэжэ хамгаалха үүргэ түүгээгэй байһан гээшэ. Тэрэ түүгээ маж, үүргэ мүлжээгээд байһан орошье ардад гол үүрэг эрмээсэлүүдтэ харша байгаа. Гата ардуудата хубалтай үүлээгэ нациналлизм үнэ энгийн шэнжэ шаартай байһан гээшэ. Элхэрхэйн элээгэй, али нэгэн ардад байгуулал ба буржуазни лэ хүсэлүүд, гадна өөлөөдөө өөлөөдөө мунг зөөрөө хандгад болонхоонь хошихо зүдөө ажлын хүгжэлтэд зөри тэди хайн хубилтанууд боломо дэмлээ. Энэмарй КПСС-эй ЦК-гай мартын (1989 он) Пленумэй шийдхэбэринууд соо табинан оройн мунөө үеын эгрэне политини шэнэ зөрөө шэлээгэй бөлүүлэгдээ...

болбосоролой халбаран хүгжэлтэ, интернационализмыи үндэжэ үүрэгэ дээрэ нацинуудай ба бээдээ өйлөгтө болонго. Гэбшье нацинуудай халбаран хүгжэлтэ ба бээдээ өйлөгтө амарар бөөлүгдээд дурсгалдан тухай маж болбол булг дарлан мүлжээгэй ангийн хүсэлтэ, ханта эсэсэй ба буржуазно-башуулай байгуулалтын социальнэй үндэжэ хамгаалха үүргэ түүгээгэй байһан гээшэ. Тэрэ түүгээ маж, үүргэ мүлжээгээд байһан орошье ардад гол үүрэг эрмээсэлүүдтэ харша байгаа. Гата ардуудата хубалтай үүлээгэ нациналлизм үнэ энгийн шэнжэ шаартай байһан гээшэ. Элхэрхэйн элээгэй, али нэгэн ардад байгуулал ба буржуазни лэ хүсэлүүд, гадна өөлөөдөө өөлөөдөө мунг зөөрөө хандгад болонхоонь хошихо зүдөө ажлын хүгжэлтэд зөри тэди хайн хубилтанууд боломо дэмлээ. Энэмарй КПСС-эй ЦК-гай мартын (1989 он) Пленумэй шийдхэбэринууд соо табинан оройн мунөө үеын эгрэне политини шэнэ зөрөө шэлээгэй бөлүүлэгдээ...

болбосоролой халбаран хүгжэлтэ, интернационализмыи үндэжэ үүрэгэ дээрэ нацинуудай ба бээдээ өйлөгтө болонго. Гэбшье нацинуудай халбаран хүгжэлтэ ба бээдээ өйлөгтө амарар бөөлүгдээд дурсгалдан тухай маж болбол булг дарлан мүлжээгэй ангийн хүсэлтэ, ханта эсэсэй ба буржуазно-башуулай байгуулалтын социальнэй үндэжэ хамгаалха үүргэ түүгээгэй байһан гээшэ. Тэрэ түүгээ маж, үүргэ мүлжээгээд байһан орошье ардад гол үүрэг эрмээсэлүүдтэ харша байгаа. Гата ардуудата хубалтай үүлээгэ нациналлизм үнэ энгийн шэнжэ шаартай байһан гээшэ. Элхэрхэйн элээгэй, али нэгэн ардад байгуулал ба буржуазни лэ хүсэлүүд, гадна өөлөөдөө өөлөөдөө мунг зөөрөө хандгад болонхоонь хошихо зүдөө ажлын хүгжэлтэд зөри тэди хайн хубилтанууд боломо дэмлээ. Энэмарй КПСС-эй ЦК-гай мартын (1989 он) Пленумэй шийдхэбэринууд соо табинан оройн мунөө үеын эгрэне политини шэнэ зөрөө шэлээгэй бөлүүлэгдээ...

шэнэ аргануудыи нэбэрүүлээ талаар нилээд эхэ юумэн хэргээ өтөөгэй болно. Жүшээгэ, түсбэлгээгэ абад гэжэ үздэгэ үйлдэбэрини, тоосондоо ороно, өөлөөдөө өөлөөдөө мунг зөөрөө хандгад болонхоонь хошихо зүдөө ажлын хүгжэлтэд зөри тэди хайн хубилтанууд боломо дэмлээ. Энэмарй КПСС-эй ЦК-гай мартын (1989 он) Пленумэй шийдхэбэринууд соо табинан оройн мунөө үеын эгрэне политини шэнэ зөрөө шэлээгэй бөлүүлэгдээ...

СЕКРЕТАРЬНАРАЙ ҮДЭР ҮНГЭРГЭГДЭЭ

КПСС-эй Советски райком партини экин организационнай секретарьнарай хүрлэсальнэ һара бүхэндэ эмчлэдэгэ болонхой. Нэбэрүүлээ хайн туйлтанууд бии гээшэ. Тодорхойлол, нүүдэл мал ажалтай байһана мунөө үеын промшленистэй ба хууде ажалтай болотороо гээгдэнги ардуудай хүгжэлтэ, өөлөөдөө өөлөөдөө мунг зөөрөө хандгад болонхоонь хошихо зүдөө ажлын хүгжэлтэд зөри тэди хайн хубилтанууд боломо дэмлээ. Энэмарй КПСС-эй ЦК-гай мартын (1989 он) Пленумэй шийдхэбэринууд соо табинан оройн мунөө үеын эгрэне политини шэнэ зөрөө шэлээгэй бөлүүлэгдээ...

БАРИЛГА ЗОГСООГДОХОГҮЙ

СССР-эй транспортна барилгын министрэй орлого, үйлдэбэрини-проектэй «Б.А.М. Трансстрой» нэгдэлэй начальни В. В. БАСИН «Буряд үнэн», «Буряд Бүрэн», «Б.А.М.» «Советский Байгал» гэгээтүүдэй корреспондентуудтай Северобайкальск хотод уулзалга үнгэрээ. Б.А.М.-ай барилгадай ажал хэрэгүүд, саямшин тэрэ барилгунууд тухай Е. В. БАСИН энэ үүрүгү тобшоогоор хөөржээ.

СССР-эй транспортна барилгын министрэй орлого, үйлдэбэрини-проектэй «Б.А.М. Трансстрой» нэгдэлэй начальни В. В. БАСИН «Буряд үнэн», «Буряд Бүрэн», «Б.А.М.» «Советский Байгал» гэгээтүүдэй корреспондентуудтай Северобайкальск хотод уулзалга үнгэрээ. Б.А.М.-ай барилгадай ажал хэрэгүүд, саямшин тэрэ барилгунууд тухай Е. В. БАСИН энэ үүрүгү тобшоогоор хөөржээ.

СССР-эй транспортна барилгын министрэй орлого, үйлдэбэрини-проектэй «Б.А.М. Трансстрой» нэгдэлэй начальни В. В. БАСИН «Буряд үнэн», «Буряд Бүрэн», «Б.А.М.» «Советский Байгал» гэгээтүүдэй корреспондентуудтай Северобайкальск хотод уулзалга үнгэрээ. Б.А.М.-ай барилгадай ажал хэрэгүүд, саямшин тэрэ барилгунууд тухай Е. В. БАСИН энэ үүрүгү тобшоогоор хөөржээ.

Түмэр замтайн зүйлүүдэд деленион полйорска зүйлүнэй түлөөлөгчөө—7, овоц програма бишүүдөө—7, зоити хабалданин морозильнотор түмэр биоследиуд ба бүтэжнэ ашгэ моточинилууд гага зорилго илүүдэн худалга ардуудай хуудан бай. М. И. Калинин хуудан хууданнаа андэ, 25,5 миллион булгалдана ба ээр архин ратай гэр бидгала, тэрэ худалдаа найгуудад дэмлээ. Эднэйгэ, потребдэлдэри эблү процент эхлээ саргадаа худалданодо жэлдэ шэл хэстэй бөөсөн юрэнжэ...

Улаан-Удм М. И. Калинин

нэрээгээд лениониста депогон бэлдэдэгэ цехтэ табин нэлэй түрүүшүүдэй нэгэн б-дани раздэри токар, үннэй номмунист Петр Никитович Зык болонго. Ажалай ветеран 1945 ондо Улаан-Удм 2-дохи «Келесодороно училищн дүүргэдэ, мунөөшөө болотор нгэл газарта тус цехтээ ажаллаһаар зэряа.

УРАГ ДЭЭРЭ: П. Н. ЗЫК, С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ОМЫШЛЕННО

дуушын хөхад гурнай зарууригын ажалтайн продукци гэрлэжээдэй хэзэ харилсае тоосондоо ороно, өөлөөдөө өөлөөдөө мунг зөөрөө хандгад болонхоонь хошихо зүдөө ажлын хүгжэлтэд зөри тэди хайн хубилтанууд боломо дэмлээ. Энэмарй КПСС-эй ЦК-гай мартын (1989 он) Пленумэй шийдхэбэринууд соо табинан оройн мунөө үеын эгрэне политини шэнэ зөрөө шэлээгэй бөлүүлэгдээ...

ХИТАД УРАН ЗУРААШЫН ВЫСТАВКЭ

Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейд Хитад уран зурааша Гэ Шэ гэгшын бүтээлүүдэй выставкэ үзэгдэжэ нээгдэбэ.

«Торгой хамбын агууеэ зам» гэжэ дуулахада, Азинь захэ хязаргүй тала дайда, эд бараа тээгшн хамбы гэжэ эхэлүүмнүүд түнэй досоо эхилүүдгүй орохо байха. Энэ хадаа гансыва арлажа наймаанай зам бэшэ байхан юм. Олон мянган жэлэй туршдаа ардуудай хоорондоо харилсаа холбоо бэхжүүлжэ, тэднэй соёлшоо талаар харилсаха арга боломжо олгодог зам байгаа бшуу. Тимхээшэ Гэ Шэ гэш агууеэ энэ замдэ зориул-

хи шуурган соогуур сүл гүбээр ябаһан тэмээн хамбышадые харахада, хэдэн мянган жэлэй саадахи түүхын хуудаһа нэрхэндэл үзэгдэхэ юм.

Гадна Гэ Шэ гэгшын манай оронтой танилсажа, хараһан үзэһэнөө зураганинь номирхолтой. Жэйшээбэл, Москва хотые, дөгсгөн басгадэе онсо

өөрин хитид маягтайгаар зураһынь нэрлэе.

Гэ Шэ хитид графикын заншалаа артар модон дээрэ уран зурагуудаа эхэндээ бүтээдэг юм. Мун лэ «гохуеэ» гэжэ нэрлэгдэхэ арга хэрэглэн, үнэн шэрээ зураһан бүтээлүүдэһэн энэ выставкэдэ хараһан.

Гэ Шэгай зурагуудай өстөдөө урда тэһн манай оронтой Махачкала, Шэга хотонуудаа амжалтайгаар үнгрэһэн байха. Мун Япондо, Англида, США-да, Францида, Канадада, Данида зурагуудын хэрүүлэгдэһэн байха юм.

Л. НИКОЛОВА,
Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн эрдэмтэ хүдэлмэрлэгшэ.

ТУРУУШЫНХИЭЭ АЙЛШАЛБА

Зүүн зүгэй ардуудай хатар гүйсэдэхэд «Лотос» ансамбль Агын округто түрүүшынхнээ айлшалжа, нотогайхиднай хэзэе бэсүүлба.

Июлинь арбанһаа тут ансамблин артистар Могойтуй районий хүн зондо онсо һайхан хатар наадаха, гүжгэм дуугаа хэрүүлжэ эхилэн байдаг. Догой, Сагаан-Шулуутай, Сагаан-Ула, Ага-Хангил, Ушар-бай болон бусад нотогайхид ансамблин гэхүүдэй гүйсэдэхэн номер бүхүнине залуун аята ташаагаар үндэсэдэ байба.

Бүрээдэй республикын соёлой габьяата хүдэлмэрлэгшэ, ансамблин уран һайханай түрэмжлэгшэ Дандар Бадлуев, ансамблин артистка Сэсгима Доржиева гэхээдэй гүйсэдэхэн эхэлдэг, нөпөл, хитид монгол, солонгос ардуудай хатарнууд харагшадта хэзэе һайшаагава.

Бүрээдэй АССР-эй габьяата артистка, Ага нотагай басган Хамжада Аоржанаева, республикын залуу урдуудан конкурсын дипломант Бээр Баторжиев гэхээд бүрээд ардай болон мүнөө үеин дуунуудые шадамараар гүйсэдэхэ, концертнй программине улам баяжуулба. Бүрээдэй комсомолой шангай, Хөхоловонкида үнгрэгдэхэн аман үгын уласхооронднй фестивалин лауреат «Лотос» ансамблин коллектив түгээхэлэй концерт округой түб Ага тосхондо хэрүүлхада, мун лэ харагшадэй үндэр сэглэлтэдэ түртөө юм.

Б. МЕНЗЕНЦЕВА,
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Лотос» ансамбль солонгос хатар гүйсэдэхэ.
Б. ЖАМБЬНОВАЯ фото.

САЯАНАЙ УУЛЗАЛГАНУУД

Тувин автономнот республикын соёл-сурталэй бүлэг түрэмжлэгшэд Агын район айлшалжа эрбэб. Тус республикын соёлой министр Анатолий Сергеевич Цыренэй хүтэлбэри дорой 12 хүдэлмэрлэгшэ агаарай тусхай онгоосор эрээ юм.

Айлшаар эрэгшэдэй дунда Тувин АССР-эй Уран зураашадэй холбоной правлений түрүүлэгшэ Саяа Серыс-оол, Тувин республикын соёлой габьяата хүдэлмэрлэгшэ, уран зошолшо С. В. Козлова, Тувин АССР-эй эзэ, бэсүгэй соёлой болон Компартийнудай холбоной, эрдэм шинжилгэйн институтай соёлой секторын директор З. К. Кырсис, республикын хязар ороноо шэнжлгэн музейн ахалаха хүдэлмэрлэгшэд У. К. Оюун болон бусдые нэрлэлтэй.

Орлик тосхойной соёлой байшан соо районий ажалшад хүдэлмэрлэгшэ аһоор үгтэһэн, айлшаданга табин концерт хэзэе һониржо хараһан байна. Айлшад олоо тоото дуунуудые гоё һайханаар дуулаһан, уян мурагхай хатарнуудые гүйсэдэхэн байха юм.

«Тыва» гэжэ фольклорно ансамблин дуушан Ондар Конгар зоолойгоороо дуулажа, сугларгашадэй анхэрал татаба. Уданы эдэнэр районий «Коммунизм» колхозой Шулуутым-Убэрэй һу һаалин фермэ хүржэ, тэднэй ажал хүдэлмэрлэгшэ дүтөөр танилсаһан концерт наадаха дэлгэрһэн байба.

Дүтэ орошдог хоёр республикын районудай ажалшад танай районий «Мойган» гэжэ аршаан булагтай газарта эрхэ амардаг гэжэ, Харин танай районийд мөрсөр Тиниш ошодог юм ха. Тимхээшэ хэр үһаа хошхо байгуулагдаһан «Саяанай уулзалганууд» гэхээдэй аһоо заншлые дэлгэрһэн һэрэгжэ, түршэ аһоор дүй түршлөө андалдаа гэжэ эрмээсэлтэй мүнөө хүржэ эрбэдэхэ,— гэжэ Тувин АССР-эй соёлой министр Нур Цырен уулзалга дээрэ үгэ хэлээдэхэ мэдүүлэбэ.

Хүршээрэ районий хүтэлбэрлэгшэдэе гадна Бүрээдэй АССР-эй соёлой министр үгэ орлогошо В. С. Седуков утгалсажа, айлшадтай Орликтоо Хэрэн, Байгал Далай, Кабанский район хүрээтэ ошоходоо үндэсэлжэе хөбөөр аман замдаа мордобо.

К. ТУЛУЕВ.

БАЯСУУЛБА, УРМАШУУЛБА

Хоца Немсераевэй нэрэмжэтэ гүрэнэй театр драмын академическэ бүрээдэй бүлэг зүжэгшэд Эдин, Захеманай, Сэлэгийн районудта ээлжээтэ зунайнгаа гастроль амжалтатойгаар үнгрэгдэбэ. Хамта дээрэ 70 гаран зүжэг наадаһуудые хэрүүлжэ, хуудаа нотагай харагшадые бэсүүлба.

Театр харагшадэй һониргохо хараһан «Тохологон» гэжэ зүжэг тухай эхэлэ үгэ хэлээ болоо ха, икми байна. Түрэл бүрээд театрайнгаа сценэ дээрэ дүн хамтада арбад зүжэг тэбюулан Бато-Мунко Пурбуев Бүрээдэй Уран зошолшодой холбоной правлений түрүүлэгшэ, Бүрээдэй ардай поэт Н. Г. Дамдиновта ингэжэ хандаһан байдаг: «Николай Гармаевич, Х. Н. Намсараевэй «Нэгдэ хүн» гэжэ туужын удаар пьесэ бэшээд туршаганин, Тэхэр 30 жэлэй туршдаа соо нэрэнь зүжэг абаһан бүрээд театрайн 100 жэлэй ойн баярта табинда бээбэ. Харюудан Николай Гармаев: «Затагүй бэшэ, нэгэ юузын болго, бидэ ага аргаараа тунхалба»,— гэжэ дэмжэһэн, найдуулан байна. Ингэжэ энэ пьесин бэшэгдээд,

хоёр хадууган үнөө бээбэ гэжэ наймаа аман.

Энэ бүлэг артистар зүжэгшэ гудые наадаһаа гадна хуудаа нотагуудынга театр харагшадтай уулзалгануудые үнгрэгдэхэн байна. Жэйшээд эхэлдэбэ, Захеманай районий Дүтэлүүрэй совхозой Улэнгэ гэжэ багалан отделеңдэн, илганга һонирхолтой уулзалга үнгрэгшын тэмдэглэгшэ. Уулзалганга эхэндэ зүжэгшэд сугларгашадтай танилсажа, манай театра мүнөө үедэ табигдажа байһан зүжэгшүүд, эрээдүйнөө түрэлэй тухай дэлгэр үнгрэгшээр зүжэгшэ үгөөд, уданы сэт үлүүтэй сэг соо концерт-наада хэрүүлжэ, Улэнгэ театрай зонине бэсүүлжэ, урмашуула. Айлшадта хараюу болгожо, энэл нотагай уран һайханай бүлгэмэй эдэхэитэй гэхүүн Артем Ринчинов, Дүтэлүүрэй соёлой байшангай режиссер Недежда Ринчинова гэхээд бүрээд ардай дуунуудые урма баярлагаар гүйсэдэхэе, айлшаданга зүжэгшэ махталдаа түрэлэй байһан.

Ингэжэ бүрээд драмын театрай зүжэгшэд хэрэг замбаа — уга гэжэ дэлгирнэгүй, театрай харагшадта худалдэн, үргэн бүрээд оройнонгоо аман хязарта гастрольдо амжахада бүүнэ бэлгэ шадабаржа гаргажа, эрдэ зоноо баясуулжа, урмашуулжа ябадаг заншлалт юм.

Д. СУЛТЫНОВ,
Бүрээдэй АССР-эй габьяата артист.

АЛДАР СОЛОДО УХЭЛ БАЙХАГҮЙ

АХМАТОВАГАЙ Петербург, Ленинград гэжэ байһан тэмэе,— гэжэ гид И. Д. Елина тэмдэглээ һэн. Үнхэрөөшье Анна Андреевна энэ городто дүн хамта 68 жэлдэ аманууһан байна. Тимхээшэ энэ городто энэ түрэлшынхнээ, наһа бараһынше бэшэ. «Чарли Чаплинтай би нэгэ жэлдэ түрөө юм. Тэрэнэй 1889 ондо түрэхэдэ Парижда Бастинин унаһаар 100 жэлэй ойн һайндэр тэмдэглэгдэхэ байгаа. Харин миний түрэлһэн хүн» — июнинь 23-да эрээ урдаһаа мэдээжэ «Иванга хүн» тэмдэглэгдэхэ байгаа гэхэ... Хүгшэн эжымни болохо Анна Егорова Мотовиловагай хүндэлдэ Анна гэжэ нэрлэгдэхэни. Татаар түрэмжэлэй һамган Ахматова гэдэг тэрэмжэин энэ байһан юм ха. Тэдэ би ородой поэтессэ болохо үнхэрөөшье мэдэлгүй, тэрэнэй лотоогор литературна ноука нэрэ хэжэрэһэнбэ,— гэжэ А. Ахматова бэшэһэн байдаг.

Айхбаттар хүшэр хүндэ ажабандал дабажа, дала гаран жэлэй хэмжээний наһа элдэһэн Анна Андреевна Ленинградта хоёр революци, хоёр дүй угаһан намтартай. Тэндэһэ хоёр дахин гаража ошоо. Тэдэ дахине бусад лэ эрдэг байгаа. Ахматова Ленинградта аргагүй эхээр дуратай байһан гэжэбэ.

Поэтесса 1966 ондо Москвада наһа бараһан юм.

Ородой хаанай үеин гимназида хуржа байхада, Николай Гумилевтой танилсаад, һүүлээр 1910 ондо тэрэмжэдэ халамда гараа.

Шүлгүүдэй «Удас» гэжэ нэрлэгдэн түрүүлшн суглуулбари 1912 ондо хэлбэгдэбэ. Тэрэн ондо Лев хубүүнгийн түрөө.

Ородой агууеэ поэт Н. Некрасовые Ахматова «Позиминь эхнэр» гэжэ нэрлэдэг байгаа. Пушкин, Денте, Шекспир гэхээдэй юрдыөөшье хасаадаггүй һэн ха. 1914 ондо хэлбэгдэн гараһан шүлгүүдэйнь

һаа, тэрэнээ гамнажа шададаггүй, харин һайшооһан лэ хүндэ бэлхэнээр бэлгэлжэрхидэг байһан. Хэди эхээр номдо дуратай, ундагшадые һаа, өөрнй библиотекэгүй байгаа. «Эхэ оройнай, түрэл гэдэг далайнай» Анна Ахматовагай эрчим байһан юм,— гэжэ Корней Иванович Чуковский хэлэһэн байдаг.

Фонтанка, 18-да (Шереметьевэй ордон) Ахматова айналуудай байгаа. Энэл ордонгой хажууда элбэ хээ эмшэгшүүдые өсөөшье, үргөлөөшье ябаһан байдаһанай Ахматова Эсэгэ ороноо хамгаалган дайнай үдэ хараһан тухайн Ольга Берггольц «Шиндэнги хуша шарагтай, шүдөө зууһан ябаа һэн» гэжэ дурдаһан юм. Дайнэй эхин һарада бэшэһэн «Тангаргай гэжэ зошолын сэтгэлдэн түрэгшөөр орон сооһонй тараа һэн. Тэрэнэй зошолы намтарай ганса «Тангаргай» түгээшөөшье һаан, нэрэнь мүнхэрлэ байгаа бшуу. Тинь эрдэ зоной, ундагшадэй урда шэнэ Ахматова мундэлһэн байна.

1922 ондо ород интеллигенци айхбаттар олон түрөөлэгшэ Россинга гаража, хари орон нүүһэн гэжэбэ. Харин Ахматова бол хөөр лэ Эхэ оройноо, Россинга гэдүүр амандадаржа, амануужа шадахагүй

АНДА НҮХЭДЭЙ ХАРИЛСААН

Монголой Ардай Республикын Хүбсэлэй аймаг Түнхэй район хоёр алышье талаараа харилсаа холбоотой, бээ бээдэ айлшаламсаа, аша туһа хүргэлдэ анда-найжа нүхэдэ болонхой юм.

Икми һайхан шэнэ туралы, эб найрамдал байрсагтай болонхой ашвар, Түнхэй райгүйсэдэхой соёлой таһагай уртал абаһан Хүбсэл аймагай рескомолой «Мүрэн» гэжэ ансамбль тус районот хатуулан айна.

Тимхээд «Аршаан» гэжэ амаралтын газарта хатуулан концертнэй үндэһэлэн, энэ ансамбль тухай хөөрбэл, икми байна. «Мүрэн» бүрэлдэдэ малшадые, механизаторнуудые, багшанарше, геологуудые, мун хургуулин үкхүүдые ородог юм. Залуухан үрбүд, басгадэ бээ-бээ хэлэгдэхэн хэрүгү һайхан монгол, бүрээд дуунуудые гүйсэдэхэ. Нэрлэбэл, Дабасурин, Мун-хэвиргал, Урэгчлуун, Багсхан болон бусад болон. Гадна энэ уран һайханай коллективэй концертнй программалд отсом хатарнууд, уян мурагхай акробатинь номернууд, ардай гүжгэмэй инструментуудай оркестрай аяла дор олоон гүйсэдэхэнбэ. Арбад наһатай эгшэд үдэ Наран-Тува, Наран-Мандаа гэхшэ орбэ хүндэ пластическэ этюднуудые, пентониминь номернуудые хатуулажа, концертэд сугларгашадые эхээ гайхуулашье, баясуулашье гэжэ тэмдэглэлтэй.

Мун лэ «Мүрэн» ансамблинхидэй олоон тоото концертнуудэ хатуулажа, Монгол һайхан оройнонгоо хуудаа нотагуулаар ходоо ажаа байдаг тухайн адуула.

Ингэжэ хүршэ һуһан аша дүү ардуудай хоорондоо харилсаа холбоо олам бэхжүүлжэ байһан ушаа ходоо олон доторнай болжо байһан хубилтануудай аша ха юм даа. Уг гарбаларуаше дүйт, нүгэ нутагуудай байһан эрээ урдин намтартай онголо, бүрээд ардуудай хоорондоо икми анда-найжа нүхэдэй харилсаан байха ёһотой ха юм.

Т. МЕНЖИКОВ,
аналай ба дайнай ветеран.

ҮНДЭР ШАГНАЛ БАРЮУЛАГДАА

Июль һарын һуулын түрүнүдэй нэгдэн Баргажанай сэрэгэй комиссаридтай байр ёһололой орошо байдалда Афганистанда алба хээд, бусака ерөнхон бүлэг сэрэгшэд — интернационалистнуудта үндэр шагнал барюулагдаба.

Хуурай 8—9 жэлүүд соо хүрэн бүхэн бүүнэ һанаа сэдхэлээр Афганистан тухай болдог, тэндэһээ мэдээлэл шэхэнэй үзүүртэ дуудлабал, һонорсэр шагнадаг байһан гэхээдбэ. Юундэб тэхэдэ, афган ардай эрхэ сүлөө ба бээ даһан байдал аршалһан туха тундхн ардай арминь сэрэгшэдэй хамта манай оройной хубүүд тэмдэглэ харабалана гэжэ мэдэжэ байгааба.

Зобөгтэ тэмдэглэ гэдэгтэ холотгүй байдаг бэшэ. Манай оройной олоон залуу сэрэгшэ хубүүд байдалнай газар дээрэ баатаран үхэлөөр унаа. Тэдэн тухай муңху дурасхал совет ба афган ардуудай зүрхэ эсдэхэл соо хата мүнхэдөө абаһал! Олоон залуу сэрэгшэ хубүүдтай хүндөөр шарахатаа эдир наһанда ивалдэл болоо. Тэдэн хубуу ард он эрхэ сэдхэхэл хуралхэ хэрүүлжэбэ.

Харин мүнөө саашадан манай хубүүдэй толгой доронимэ аюул тэхэдэхөөр болоо гэдэг мэдэхэдэбэ. Тэхэһе Афганистан тухай манай һонирхол бүрүү бэша.

Хөөр талын элбэсгэтэ тэмдэглэ мүнөө чхэд эрлэгшээр сэрэгшэһэн залда гэжэ дүгэлдэнбэ. Тимхээшэ энэ тэмдэглэ дүлэн унтарна, афган ард амгалан тайбан байдалда түрэн бусахай гэжэ бидэ дээрэ үнэн зүрхөөнөө хурааһадбэ.

Афган ардай нангин хурааг хамгааламсажа, Баргажанай районһоо 11 хубүүд энэ дайнда хабардаһан байха юм. Тэднэй 10-ниһнэй амьдэ мэндэ эсгэһэн гэрэй бобоо алхажа, түрэлхитөө эхэ байр асарай. Харин үрлэе тохолой хубуу дайналһан орлово Владимир Михайлович Колмаков баатарай үхэлөөр унаа. Мунха дурасхалын манай зүрхэ эсдэхэл ходоодоо үлэхэл.

Усуажа эрэгшэд хад бэ гобал. В. В. Коженин (Баргажанай район), С. В. Лебедев, М. И. Локтевичев, С. В. Калинин, Т. А. Гармаев (Баянгол), Ю. В. Байгалшин, А. В. Галин, С. Ф. Кристинин (Шинхэ), В. А. Ринчинов ба А. Г. Галимов гүндэл хургаба.

Богонихон тайбаргата хэжэ, энэ байр ёһолол нэрэһэн сэрэгшэ мүнхээр, капитан Н. К. Барцев сэрэгшэ хубүүдые хатуулан амариладал, сугларгашадтай халуун алыа ташаалан дор хуи бүхэндэбэ СССР-эй Веруюн Сөөдэй Претидэмэн афган ардаһаа табан бичгэтай дайналһаа медаль

Жино, жейрнүүдэ

«ДРУЖБА»
После дождичка, в четверг — 9-40, Бомы и покой — в 11-13-30, 19-30, 21-20 (удл).

«РОДИНА»
Гомункуус — в 10, 16-10, Афра — в 12, 14 (удл), 18, 20, 21-30 (рекламно-информационный сеанс).

«ПРОГРЕСС»
Красный зал — Беглецы — в 10, 11-50, 16-20, 20-50, Большие любви (2 серии) — в 13-40, 18-10, Зеленый зал — Маленькая

Вера (2 серии) — в 10, 14-30, 21-10, Шенек — в 12, 14-30, 17-10 (удл). Не две сколько стоит любовь? — в 19-40.

«ЭРДЭМ»
Непокорная Луиза — в 9-40, 14-40, Денди по прозвищу «Крокодил» — в 11-20, 13, 16-30, Крокодил Денди II (2 серии) — в 18-20, 20-40.

«ОКТАБЕРЬ»
Единица с обманом — в 9-40, 11-20, 13-40, 16-10, 21-10 (удл).

«ЗЕЛЕННЫЙ»
Возращение к свябоду — в 20, «ВОСТОК»
Сборник мультфильмов — в 15-30, Прямлет Бога — в 17, 19, 21 (удл).

«БАЙКАЛ»
Роковая ошкба — в 18-30, 20-30.

ДК «ТЕКСТИЛЬЩИК»
Пилоты — в 18, 20.

М А Н А Й
АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД:
индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-57, секретарь — 2-64-36, 2-63-86, советского сотрудничества и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-34-05, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корреспондентам — 2-33-61, выпускующие — 2-35-95, собственные корреспонденты: л. Баргузин — 91-1-44, Северобайкальск — 35-73, л. Хоринск — 55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательства, полиграфии и книжного торгавляе: Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. И.О.5443. Заказ №184. Индекс 06165.